

**ZASTARA RAZREZA POREZA KAO
POREZNE OBAVEZE U ZAKONIMA
FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

Advokat Nedžad Beća, mr. iur.,

*Advokatsko društvo sa ograničenom
odgovornošću. Nedžad E. Beća*

advokat.nedžad@gmail.com

Dostavljen: 21.06. 2026.

Recenziran: 25. 06. 2026.

Prihvaćen: 25. 06. 2026.

UDK: 336.226-027-17: 340(497.6)

JEL klasifikacija: K34

SAŽETAK

U ovom radu autor analizira zakonske propise kojima je uređeno pitanje zastare razreza poreznih obaveza u zakonima Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno u Zakonu o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22) i Zakonu o porezu na dobit Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 15/2016 i 15/2020).

Rad sadrži i analizu načina na koji je pitanje zastare razreza poreznih obaveza uređeno u Zakona o poreskom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 78/2020 i 37/2022) kao i uporednih zakonskih rješenja (zakonima Republike Hrvatske i Republike Srbije).

Predmetno pitanje je u radu analizirano i u odnosu na pitanje principa vladavine prava i pravne sigurnosti kao i kvaliteta trenutnih zakonskih rješenja.

Ključne riječi: Direktni porezi, zastara, zastara razreza porezne obaveze, inspeksijski nadzor, vladavina prava, pravna sigurnost, pravo na imovinu.

ABSTRACT

This paper examines the statute of limitations governing the assessment of tax liabilities in the legal system of the Federation of Bosnia and Herzegovina, with particular emphasis on the provisions of the Law on the Tax Administration of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Corporate Income Tax Law of the Federation of Bosnia and Herzegovina. The research focuses on statutory limitation periods for tax assessment and on legal exceptions that allow tax liabilities to be assessed without temporal limitation. The analysis employs normative, comparative-law, and analytical methods through an examination of domestic legislation, relevant case law, and comparative legal solutions adopted in the Republic of Srpska, the Brčko District of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia, and the Republic of Serbia.

The findings reveal normative inconsistencies between federal tax regulations, ambiguities regarding the application of limitation rules, and potential concerns relating to legal certainty, the rule of law, and the

protection of property rights. Particular attention is given to the possibility of assessing tax liabilities without any limitation period and to the absence of an absolute statute of limitations. The paper concludes that the existing legal framework requires legislative reform to ensure compliance with constitutional principles, legal certainty standards, and the principle of proportionality, and proposes a more precise and coherent regulation of the statute of limitations within the tax legislation of the Federation of Bosnia and Herzegovina.

Keywords: *Direct taxes, statute of limitations, statute of limitations for the assessment of tax liability, tax inspection, rule of law, legal certainty, right to property.*

UVOD

U Federaciji Bosne i Hercegovine pitanje zastare razreza poreza je uređeno Zakonom o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22). Pored tog Zakona, zakonodavac je određene rokove zastare uredio i Zakonom o porezu na dobit Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 15/2016 i 15/2020) i to na drugačiji način nego što je to urađeno prvo navedenim zakonom.

Sa aspekta pravne sigurnosti i principa vladavine prava je upitno postojanje potrebe da se sa dva različita propisa, iste pravne snage, uređuje jedna oblast

kao i pravilnosti predmetnih zakonskih rješenja dok sa aspekta pravne prakse (primijene tih propisa) takva rješenja mogu izazvati pravnu nesigurnost.

Pored toga, ti zakoni sadrže i odredbu prema kojoj se u određenim slučajevima razrez poreza može izvršiti u bilo koje vrijeme a to zakonsko rješenje se može problematizovati sa aspekta propisa koji imaju veću odnosno jaču pravnu snagu od zakona.

Te zakonske odredbe su posebne bitne zbog načina na koji se primjenjuju u praksi u odnosno zbog (ne rijetko) nekritičkog pristupa stvarnom sadržaju i značaju predmetnih odredbi. Naime, u praksi se mogu naći odluke u kojima se razrez poreza, bez vremenskog ograničenja, vrši i onda kada se podnesena prijava razlikuje od prijave koju je, prema shvatanju onih koji odlučuju, trebalo podnijeti (poreznih prijava koje nisu pravilno/tačno popunjene a podnesene su).

Vezano za spomenutu praksu, treba imati u vidu i činjenicu da Ministarstvo finansija FBiH donesi drugostepene odluke i nakon proteka roka od 5 godina računajući od dana podnošenja žalbe i to u pravilu bez bilo kakve posljedice sa aspekta roka za razrez porezne obaveze.

Porezna obaveza

Iako se u praksi mogu „sresti“ različiti oblici tzv. javnih davanja tretirani kao *porezne obaveze*, pa čak i optužnicama (tužilaštava) u kojima su takva *davanja* označena kao porezne obaveze, sve